

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 6 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, féltre 5 ko
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetésekél minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
Íszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések tértértek szerint egy négyzsdg
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Tisztességes béke.

— nov. 30.

Azt mondja Andrassy Gyula gróf a kassai beszédben, hogy az ő lelkében csak a béke vágya él s abban a percben, midőn tisztességes béke lehető, azonnal a házelnök mellé fog állani.

Hacsak ez a feltétel, akkor a béke akár azonnal megköthető, mert a kormány is, a házelnök is, a többség is éppen ezt akarja: a tisztességes békét. Most minden attól függ, hogy mit ért az ellenzék tisztességes béke alatt? Ha azt értené, hogy az ország érdekében hagyjunk fel a perpatvarral, tegyük félre a sérelmek hánytorgatását, állítsuk vissza véglegesen a törvényhozás alkotmányos, zavartalan, normális munkaképességét: akkor egyszeriben készen a béke. Többségen, kormányon házelnökön] ez nem fog mulni, hiszen a munkapárt vezérférfiai hónapról-hónapra békéltető kísérletek tesznek, aranyhidakat kézikitenek az ellenzék számára s állandóan abban fáradoznak, hogy megköthető legyen a tisztességes béke, melyben ne legyen többé más győző, csak a jobb belátás, ne legyen más legyőzött, csak a torzalkodás szelleme. Mindazonáltal mit tapasztalunk minduntalan? Azt, hogy hiábalvók a béke-

kísérletek, a többség hiába teszi meg nagy önmegtagadással az első lépést a közeledéshez, sőt hiába fogadja el még az ellenzék vezetői által megszövegezett békeformulát is — mint elfogadta annak idején az abaujszántói békeajánlatot — a tisztességes béke mégsem jöhetett létre. Nem, mert éppen az ellenzék az, amely nem akarja a tisztességes békét. S ha tán a magabaszállás önfelédő órájában kívánná is, másnap rögtön megbánja. Mint ahogyan az abaujszántói határozatot is maguk az ellenzék vezetői szívták vissza, mihelyt észrevették, hogy azt a kormány és a többség elfogadhatónak találja.

A „tisztességes“ béke alatt tehát úgy látszik, az opposzió vezetői nem azt tartják, amit a tisztességes szó alatt minden egyenes gondolkodású ember tartani szokott. Azért tehát, ha Andrassy valóban békét akar, legelső sorban is értesse meg az ellenzékkel, hogy a tisztességes szónak mi az igazi értelme?

Ha a béke föltételeit a kisebbség mintegy diktálni akarná a többségnek, ha még mindig fejvételeket követelne, személyi kérdéseket feszegetne s ezzel mintegy a minoritás szabná meg, hogy ki legyen és ki ne legyen a többség vezetője: mindez már nem ut-

a tisztességes békéhez, mert alkotmányos elvekbe ütközik s illetéktelen belenyulás a többség legbelsőbb háziügyeibe.

A tisztességes békét csak az egyéni sértett hiúságoknak s a személyi kérdések előtérbe tolásának kikapcsolásával, merőben tárgyi alapon lehet megkötni. — Hiszen a koalíció már annyi sok mindent „kikapcsolt“. Kapsolja ki hát most a személyes gyűlölködés bosszúvágyát is s maradjon tisztán csak a tárgyi kívánások mellett; mindjárt jobban megértjük egymást.

Jogrend visszaállítását kívánják? A többség garantálja, hogy nem lesz többé a június 4-ikéhez hasonló jogrend — csorbitó eset? De vajjon nem sértette-e a jogrendet az is, hogy a kisebbség tizenegy hónapon keresztül durván elfajult obstrukcióval, azontul pedig sippal és kereplővel akadályozta a parlament rendes működését? Vajjon nem az-e a rendje a jognak, hogy a törvényhozás alkotmányos formák között szabad elhatározással törvényeket alkosson és akik a törvényhozást ebben a jogában, sőt kötelességében és ebben a szabadságában állandóan meggátolták: vajjon nem borították-e hát fel a jogrendet? Ha tehát a jövő jogrendjének épségét garantálja a többség; garantálja ugyanezt a ki-

sebbség is. Kezdje el a jogrendhez való alkalmazkodást mindjárt. Ne sipoljon, ne trombitáljon, ne obstruáljon, ne technikázzék.

Jogrendet akarnak, legyen tisztességes béke. Que les assassins commencent! Töröljék el a halálos ítéletet, — de kezdjék a gyilkos urak!

Aktuális témák.

— nov. 30.

1 Tulajdonképen helytelen dolog is aktuális „thémákról“ beszélni, hiszen manapság nincsenek témák, csak „théma“ van; egy, egyetlenegyszerű téma, amely mindent uralja a terület, ahol csak emberek beszélgetnek, Chicagótól és Szentpétervártól Csörögőig: a háború. Császárok, királyok, miniszterek, katonák, lóto-futó városi emberek, a pénz urai, a szegénységgel vergődő apró emberké, pihenő falusi gazdák a zempléni hegyek között és az orosz síkságon, a pesti, berlini és párisi szalonokban, csapszékekben, műhelyekben s a falusi fosztókákban egyformán erről beszélnek. Ezen kívül nincs aktualitás, nincs téma, s ha aktuális témákról beszélünk, akkor legfeljebb ennek az egyetlen témának variációiról lehet csak szó.

Apró nyomoruságaink mind eltörpülnek most egy lehetséges, sőt fenyegető és mindent felülmúló nyomoruság árnyéka mellett. A háborútól való rettegés lett ur az egész művelt Európa népeinek érzésvilágán. Valóságos paradoxon, hogy a háborútól, — talán néhány ezer örvöngőn kívül — Európa népeinek minden társadalmi

valóság ráborul és fogva tartja, mint a pohár a darázst és nincs az az erős darázs, amely föl tudná emelni a poharat. A költő hazugságaiban maga a kor igazsága tesz vallomást. A költő csak akkor hazudik igazán, ha nem költ, hanem politikál, moralizál, újságot vagy történelmet ír.

— Én sem költő, sem politikus nem vagyok, — mondja Mr. Dávidházy, — de azt hiszem, hogy a magam szemének bátran hihetek.

— Nem bizonyos. Ha azonban minden áron a maga szemével akarja látni Magyarországot, akkor arra kell figyelmeztetnem, hogy ehhez az országhoz használati utasítás jár. Ön mindenesetre igen rossz időben jött haza, Mr. Dávidházy. Magyarország ugyanis mostanában éppen hurcolkodás közben van.

— És hová hurcolódik? Vissza Lebédiába?

— Isten ments, csak föl az első emeletre. Tudvalevő dolog, hogy nekünk tulajdonképpen két Magyarországnak van. Az egyik a lapos földszinten fekszik és Brucktól Predeálig terjed. Ez a hétköznapi Magyarország, amelyet politikus Magyarországnak is nevezhetünk. Itt keveset süt a nap és csipős szél jár a tarlok fölött, az emberek pedig vagy verekszenek, vagy pedig sopánkodnak.

azért nálunk nagyon tisztelik a politikust, bár nem igen hisznek neki. Ő ugyanis az igazságot következetesen összetéveszti azzal, ami neki kívánatos és közállapotainkat olyanoknak látja, amilyeneknek pártpolitikai szempontból szeretné. Ha a politikus az ország állapotairól beszél, az olyan, mint mikor ön, Mr. Dávidházy, a Davidol-ideglabdacsok hirdetéseinben az emberi egészségről beszél. „Ön néha álmatlanságban szenved? Olykor főfájás kínozza? A kedélyállapota gyakran nyomott?“ A jóleső érdeklődés vége: Egy doboz ideglabdacs ára másfél dollár.

— És a könyvek nem hazudnak?

— Könyve válogatja. Ha ön meg akarja ismerni az ország politikai és társadalmi viszonyait a jelenben és a múltban, akkor olvasson meséket és verseket, de kerülje óvatosan a politikusok és a társadalomtudósok írásait.

— Nem tudtam eddig, hogy a költők az igazmondás bajnokai.

— Nem bajnokai. Mr. Dávidházy, inkább martirjai. Hiszen nagyon szeretnének hazudni, de nem tudnak szegények. Sőt akkor a legigazabbak, mikor a legnagyobbat akarják hazudni. Ez nem a morál diadala, hanem a mesterség átka. A költő mestersége, hogy megírja azt, amit lát és érez. Akár jól írja meg, akár rosszul: a

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

ELŐSZÓ

az 1913. évi Almanachhoz.

Írta: Hercegey Ferencz.

Van nekünk egy jóbarátunk, akit soha sem láttunk még szemtől-szembe: a clevelandi Mr. Dávidházy. (Ő ugyan odaát Davis-Acy-nak írja a nevét.) Amerikában született magyar szülőtől, elég jól is tőri a nyelvünket, az európai őshazájában azonban nem járt még. Amit Magyarországról tud, azt az újságok politikai rovataiból bön-gészte össze (amerikai üzletember nem ér rá könyveket olvasni), és így meglehetősen zavaros fogalmai vannak az országról. Egyszer azt hallja, hogy ez a szabadság hazája, máskor meg azt olvassa, hogy itt kegyetlen rabigában görnyed a nép. Hol olyasmit írnak, hogy a magyarság erkölcsi és anyagi csődje előtt áll, hol meg olyasmit, hogy a magyar imperializmus szemet vetett a Balkánra.

Ujabbán Mr. Dávidházy, aki szép vagyont szerzett a Davidol-ideglabdacsok gyártásával, türelmetlen kíváncsisággal gondol az őshazára. Vajjon milyen ország az a valóságban? Va-

lószerű, hogy még az ideai esztendőben koronákra váltja be a jó dollárjait, azután hazajön és birtokot vásárol Szlavoniában, vagy bankot alapít a Lipótvárosban.

Első dolga persze az lesz, hogy fölfedezze magának Magyarországot. Ha ebben a dologban hozzám fordulna jótanácsért, akkor ezt mondanám neki:

— Mr. Dávidházy, ha ön az igazságot akarja megtudni Magyarországról, akkor a világot se higgyen az embereknek, hanem csak a könyveknek. Jól is tenné, ha egyelőre nem utazna az országban, nem is kötne ismeretségeket, hanem csak szorgalmasan olvasgatna.

A praktikus yankee természetesen a szemem közé nevetne.

— Pedig az egész világon elfogadott szabály, — mondaná, — hogy az élettől többet lehet tanulni, mint könyvekből.

— Ismerem a szabályt, Mr. Dávidházy, de minden szabálynak vannak kivételei és Magyarország éppen olyan kivétel az emberlakta országok között, mint a tojásokat rakó csőrös állat az emlősök között. A dolog magyarázata különben az, hogy nálunk majd minden ember politikus, pedig a politikus majd mindig ferdi, akkor is, mikor igazat akar mondani. Az ő föllentései többnyire jóhiszeműek,

Őszi cipő divat újdonságok

a legdivatosabb formákban és legizlésebb kivitelben urak, hölgyek és gyermekek részére teljes választékban megérkeztek.

FÖLDES FERENCZ CIPŐÁRUHÁZA

Sátoraljaujhely, Fő-tér.

rettegésben él s ennek a senkitől sem kívánt, mindenkitől kárkoztatott háborúnak réme mégis fenyeget. Hiába békepárti egyénenként minden államnak népe óriási majoritásban, mégis az összességet harcbaviheti egy pár olesó győzelmeken megmámorosodott szerb generális, vagy néhány hatalomra vágyó, lelkiismeretlenül törtető orosz diplomata.

2 Odalenn a Balkánon már ugy- szólnán véget ért a háboru, ha csak a fegyverviselő felek a most folyó béketárgyalásokat még egyszer meg nem szakítják, hogy a kardok és ágyuk utolsó kétségbeesett viaskodására bizzák az utolsó döntést. Alig pár hete folyik csak a szörnyű szinjáték, de máris tengernyi vért és viruló emberéletet emésztett fel. A gyors egymásutánban következett borzalmasan véres ütközetek bennünket, távoli nézőket, akik még a mellett ugyan- csak el vagyunk foglalva a magunk jövő sorsán való aggodással, szinte elfásítottak már; úgy hogy mostanság már szinte közönyösen olvassuk, hogy például Drinápolynál egy kirohanás alkalmával ennyi meg ennyi száz bolgár esett el, ennyi meg ennyi veszteséggel verték vissza a törököt.

Persze, így a távolból csak egy számot látunk ezekben az adatokban, de mindjárt más szemmel nézzük azokat, ha csak arra gondolunk, hogy ezek között a jeltelen sorkba elhantolt százak között nekünk ismerős arcok is nyugodhatnak. *Pedig nyugosznak.* Az Ujhelyből a csatatérre vonult bolgár kertészek közül, — az ittmaradt családtagokhoz érkezett levelek szerint, — kilenc részint elesett, részint súlyosan megsebesült a csatamezőn. Hölgyeim, háziasszonyok, akik most egy-egy rokonukat, ismerősüket, jó emberüket féltik, — egyelőre még nem is a háborútól, hanem csak egy, talán rövid időre szóló katonai behívótól, — gondolják el, hogy nem egy azok közül

— Es a másik?

— Egy emelettel a lapos Magyarország feje fölött van. A költészet Magyarországa. Egészben véve képmása az alsónak, de színesebb, melegebb és érdekesebb, mintha arany- tükörben fogta volna fel a hétköznapok képét, azonkívül realisabb is — igen! — és magyarabb. Ha ne adj' Isten valami történelmi árvíz ellepné és elnyelné a lapályt, az irodalmi Magyarország akkor is ott maradna lebegve a hullámok fölött és tovább folytatná a maga magányos bárkaéletét, amíg horgonyt nem vethet megint valami Ararát hegyen.

— És ön azt hiszi —

— Ön azt hiszem, hogy a politikusok nem tudtak mit kezdeni odalenn az ő tejjel-mézszel folyó valóságokkal, bár az irodalom ugyancsak törte elöttük az ugart. A költők pedig, mintha nem nagyon biznának a politizáló Magyarországon, mindent, amit értékesnek és érdekesnek találtak odalenn, fölhurcoltak a biztos magasságba. Lenn züllenek az urak és Amerikába kívánczik a paraszt, fenn tovább virulnak a magyar nábob-dinasztiák és nótázva kaszálják a csillagos rétét a jó palócok. Lenn megfakultak a férfiak és keserűk lettek a nők: fenn azonban még megtalálhatják Jókai fényes leventéit és édes asszonyait. Mert ami odalenn elveszett a borus hétköznapokon, az odafenn mind megkerül megint egy verőfényes vasárnapon. Hiába parcellázzák a Hortobágyot, a

a mosolygó arcú bolgárok közül, a kikkel még néhány hét előtt nagy komolyan és életre-halálra alkudoztak az ujhelyi piacon, holtan fekszik a lüle burgaszi csatasíkon, vagy nagy betegen a szófiai szükségbarakkok valamelyikében.

Bizony, nem egy sóhajlás száll a csatatérről s ezekből a szükségbarakkokból az ujhelyi békés kertek felé. És mi, amilyen megilletődéssel kell gondoljunk ezekre a névtelen hősökre, akiknek arcára is csak homályosan emlékszünk már, de akiknek sorsán keresztül mégis oly világosan beleláthatunk a háboru borzalmaiba, mi nem tehetünk mást, mint hogy bizó reménykedéssel higyjük, hogy azt a megpróáltatást, a melyen az utolsó hetekben öt nemzet ment keresztül, a Gondviselés mitőlünk el fogja fordítani. Mert egy háboru, akár győzelemmel, akár vereséggel végződik, mindig szörnyű megpróbáltatást jelent a nép egyedeire.

A háziasszonyok a bevásárlásnál

a saját érdekükben kérjenek határozottan „Valódi“ Franck-ot a kávédarálólal.

Nagyon tanácsos mindjárt meggyőződni arról, hogy az adott ládika vagy csomag a „kávédarálólal“ - val, a „Valódi minőség kezeségével van-e el látva.

Gyár: Kassán.

puszta romantikája ott ragyog Petőfi verseiben. Es hiába került csákány alá a régi Pest-Buda, ha ön honvágyat érez az öregapja szülőháza után, megtalálja a könyveinkben. Amit azok odalenn elpolitizáltak és elherdáltak, azt fenn szeretettel megóvták. Még az önálló magyar hadsereg is ott táborozik a könyves poleokon: törökverő daliák, bus kurucok, mai aszfalt-huszárok. Es ha a modern magyar ember meg akarja ismerni önmagát, nem tükörbe, hanem könyvbe kell néznie.

— Láthatja, Mr. Dávidházy, hogy az igazi Magyarország ma nem Bruck és Predeal között, hanem a könyvesházakban keresendő. Es ennek a Magyarországnak egyik pompás és gazdag kis vármegyéje az Almanach új kötete.

Huszonöt író huszonöt elbeszélése. Szándékosan nem közöltünk ezuttal új novellákat, hanem szerető gondnal összeválogattuk az irodalmi termésből azokat a gyümölcsöket, amelyeket az író gazdagsága és eredetisége szempontjából a legjellemzőbbeknek tartunk. Világszerte nincs ma elbeszélő irodalom, amely ilyen kérdést megengedhetne magának. Mikszáth Almanachja ma Napoleon előszobája, ahol fejedelmek ülnek a lócán. Szabad így dicsekednünk, Mr. Dávidházy, hiszen a szerkesztőségnek nincs ebben semmi része, ez az írók érdeme és a magyar irodalom dicsősége.

Ujhelyi dolgok.

A városháza új rendje előtt. Az új városrendezési törvény következményeként hosszú esztendőkre kiható újítások készülnek az ujhelyi városházán is, mint a többi magyar városokban. Komoly munka folyik, komoly akciókkal terhes a városházi levegő. Ezeknek a reformoknak fontosak lesznek a következményeik is. Évtizedeken át azokon az alapokon fog nyugodni a városháza, abban a státusban lesz a tisztviselői kar, a mely most kerül végleges rendezés alá. Nem győzzük eléggé figyelmébe ajánlani mindenkinek, akit illet, a komolyságot, hiszen egész jövődönkről van szó a most napirenden levő kérdésekben. A személyi és más kicsinyes harcok helyét most már a komoly munka válthatja fel. Amint halljuk, a város új szervezeti szabályrendelete már majdnem teljesen elkészült s hamarosan a képviselőtestület elé fog kerülni. Vegyen magának fáradságot, erőt, akaratot mindenki s ha így lesz, hisszük, hogy az új szabályrendelet egy jobb jövő alapját és rendjét fogja megteremtteni fejlődő városunk életében.

Bálozzunk, vagy ne bálozzunk?

Furcsa kérdés ez épen a farsangi szezon előtt s a mai szomorú, sivár időnek egyik jele az is, hogy ez a kérdés egyáltalában felmerült. Pedig ugyancsak felmerült, sőt az egyik legnagyobb vidéki városunknak egyik nagy egyesülete máris radikális választ adott rá: *ne bálozzunk!* A debreczeni izr. Nőegylet a napokban gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy ebben az évben nem rendez bált, „tekintettel a szomorú gazdasági és külpolitikai viszonyokra.“ Ez a határozat, mely máris élénk visszhangot keltett, ugyancsak nyíltan kimondja, amit különben eddig is elég jól tudtunk, csak fennhangon bevalani nem igen mertünk. Azt, hogy szegények vagyunk, nyomorgunk, a váltóinkat nem tudjuk fizetni, a munkánkat nekünk nem fizetik; semmire sincs pénzünk, csak a mulatságra. Ne bálozzunk, ne mulassunk! Nincs meg a jogosultsága, nincs meg az oka az ilyen nagy multságoknak, mert hiszen, — valljuk be, — úgy sem tudunk mulatni.

Igy van ez, úgy látszik, még a gazdag Debreczen városában is; hát még mit szóljon a szegény Ujhely. Bizony, ha az eszünket kérdezzük meg, nálunk se igen lehet más a felelet a felvetett kérdésre, mint hogy: *ne bálozzunk.* Ezer érv szól emellett. Akár jótékonyceú a bál, akár csak társadalmi ünnepély, mindenesetre meg van az a következménye, hogy nagy összeget von el a produktív munkától a produktív termeléstől. Mert a bálon, a mai szomorú gazdasági viszonyok között, csupa olyan összegek mennek el, amelyeknek száz helyük volna, olyan pénzeket verünk el, amelyekből élnünk kellene.

Es mégis, ki tudja, hogy a józanságnak ezer érvénél nem esik-e súlyosabban a latba az érzésvilágnak, érzelmeinknek megszólalása. A „sirva vigadó magyar“ jelszava elterjedt az egész világon s nem valószínű, hogy a mi közönségünk egyhamar rácsófoljon erre a jelszóra Es ezt elvégre

rossz néven sem lehet venni ettől az ezer bajban, nyomoruságban színlődő társadalomtól, amelynek végre is meg kell pihennie néha egy percre, ha másutt nem, egy-egy nagyobb szabású multság mámoros csillogásában.

Orosz izgatók a felvidéken.

„Jön a fehér oár Magyarországra.“

— nov. 30.

Csak nemrégiben emlékeztünk meg arról a pánszláv mozgolódásról, melyet részint a mi felvidékünkben, részint Amerikában, — ez utóbbiban a hírhedt Ortinszky püspök égisze alatt, — lelketlen izgatók szítanak görög katolikus vallású, szlavajku honfitársaink között. Ezek ellen az üzemek ellen épen pár hete határozott el a magyar kormány erősebb intézkedéseket, azonban most arról kell beszámolnunk, hogy ezidőszent a Szerbiával és Oroszországgal való feszült viszonyunk hatása alatt felvidéki vármegyékben, különösen tőlünk északkeletre, a rutének között ez a pánszláv mozgolódás még inkább érezhető. Az az izgatás, mely az egyházi szirma jegyében és jelszavaival már régebb idő óta folyik a magyar-orosz nép között, most szokatlanul eleven erőre kapott s napról-napra megdöbbentőbb jelenségekkel bizonyítja veszedelmes komolyságát.

Az orosz ügynökök, kik eddig szórványosan és lopva dolgoztak itt a cár érdekében, most valóságos elárasztják Máramaros-, Bereg-, Ugocsa- és Ungmegyéket, sőt jut közülük még *Zemplénvármegyébe* is. Ezek az emberek az orosz csábításnak az orosz rubellel adnak nyomatékokot s a szelid és békességes néppel könnyen elhitetik, hogy már utban van a fehér oár serege Magyarországra felé s közel az idő, amikor felszabadulnak a magyar uralom alól. A hazafias orosz papság s a közigazgatási hatóságok lépten-nyomon találkoznak az orosz ágensek munkájának eredményével, a csendőrség pedig, — bár a dolgot eltitkolni igyekeznek, — eddig is többet letartóztatott közülük.

Ezek az ügynökök azonban most már nem elégszenek meg a lappangó izgatással; küldetésük, úgy látszik, tulterjed a politikai agitáció feladatán. Ezt bizonyítja legalább az a körülmény, hogy egyiknél-másiknál közülük a letartóztatás alkalmával bombát és robbantószerkeket is találtak. Nyilvánvaló, hogy a gyanus oroszok a vasúti vonalak és hidak megrongálására készültek; itt húzódik ugyanis keresztül a monarchia egyik legfontosabb stratégiai vasútvonala, a leMBER—SIANKII vonal, amelyre mozgósítás esetén az Oroszország felé irányuló csapatzállítások legnagyobb tömegét koncentrálnák. Természetes, hogy a kormány is megtesz minden intézkedést az erre irányuló vasutak védelmére; az *ujhelyi vasúti hidat is állandó őrség őrzi pár nap óta.*

A gyanus jelenségekről a papság és a közigazgatási hatóságok azzal a kérelemmel informáltak az illetékes miniszteriumokat, hogy miután a rendes eszközökkel nem lehet többé az orosz bujtogatást ellensúlyozni, valami formában a kormányhatalom támogatását kérik. A kormány beavatkozása folytán legközelebb maga a *munkácsi görög katolikus püspök* is sorba fogja látogatni a nagyobb községeket, hogy megjelenésével és intelmével hozzájáruljon az izgatás ellensúlyozásához.

Moskovits Herman

posztó- és gyapjuszövet divatáruháza

Sátorlajuhely, Rákóczi-utca 6. szám.

Már megérkeztek a legújabb divatu angol férfiruha szöve- tek, télikabát kelmék, és kiváló minőségű, legújabb divatu

== SZŐRME ÁRUK. ==

Mérték utáni megrendelések gyorsan készíttetnek

A „Pótra.”

Írás egy patriarohalis magyar korosmárosról.

— nov. 30.

(K. J.) Elment közülünk az öreg Samesu! Olyan sietséggel, aminő egész munkás becsületes életét jellemezte. Mintha meghalni se ért volna rá. Megrövidítette tehát annak minden sablonos ceremóniáját. Elaludt.

De hát ki volt Samesu?

Erre a kérdésre egy szofizma kívánkozik a tollunk alá. Akik ismerték, azoknak felesleges a szapora szó. Hiszen a „pótrás” fogalommmá öregeedett. Akik nem ismerték, azokkal bajos megértetni, hogy egy az élet mindennapi igájába befogott ember halálával hogyan képes bánatos érzéseket fakasztani a társadalom emelkedettebb gondolkozású tagjaiban. Mi volt a varázslat, ami közbecsülést szerzett neki? Pár szóban leírjuk. Az ő literje mindig teljes volt. Borától senki fejfájást nem kapott, hacsak vissza nem élt a mértékekkel. Igénytelen egyszerűség környékezte csárdájában a vendéget. Csak egyben üzött luxust. A tisztaságban! A „Pótra” igazi búfelejtő volt. Az otthonosság édes közvetlensége fűszerezte benne a tiszta italt. Nem a duhaj dorbézolás démonja ragadta meg benne a vendéget, hanem a vidámság, az őszinteségre hangoló jókedv, a bor igazi poezise honolt falai között. Innét van az, hogy a Pótrának mindig jóhíre volt. A Pótrán mulatni nem vétetett zokon a harcosabb természetű asszonyok részéről sem. A Pótra nem a korhely cimborák, hanem a jóbarátok kedvelt gyülekező helye volt. A Pótra soha sem volt „felkapott” hely. De mindig „megbecsült” volt. Olyan, amelyik nem jött „divatba” ideig-óráig, de soha sem szűkölködött okos, vidám — és hozzátéhetjük — uri gondolkozású vendégek híján.

Negyven esztendőn keresztül mérte „Samesu” a tiszta bort. Megjegyezzük, hogy a „Samesu” nem gúnynev volt, hanem a megbecsülés becéző szinonimája, amire bőségesen rá is szolgált.

Mikor az „ösi” örököt, a „Pótrát” átvette, nem volt még az a mai. Egy házzal odébb is feküdt. Amolyan városvegi szalmafedeles korosmácska vala. Ujhely akkor megyeszéle volt, lévén Abaujvármegye határa Széchalmon innen eső.

A „Pótra” eredetét nyílt kérdésnek hagyjuk. Majd ha Dongó Géza történetirő avas írásokból kihámozza a historikumát, akkor leszünk okosak benne. Csak annyit jegyzünk meg itt hallomásból, hogy a „Pótra” igen régi fogalom Ujhelyben. Néhai Csizsár Gábor már a nagyapjától hallotta emlegetni a Pótrát. Valószínű, hogy a „poltura” rejtegeti a homályba burkolt eredetét.

A mai Pótra azonban a Samesu remeke. És a derék felesége. Mert Samesu okos ember volt az életpárja megválasztásában is. A bibliai munka felosztás, a fáradhatatlan férj s a takarékos, munkás, tisztaságot, rendet szerető feleség alapozták meg és fejlesztették ki Ujhely ama nevezetességét. Bizony a krajcárkakat kellett lassan forintokká sűríteni. És öt gyermekkel kellett felnevelni virágzó családdá. Őt hasznos tagot ajándékozni a társadalomnak, testben, lélekben a kor követelményeinek megfelelőket. Bizony sok fáradtság eredője volt a siker, amely önmagát dicséri. A közbecsülés ritkán volt megérdemeltebb annál, amely az egyszerű koporsó fölé került megnyilatkozott.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

A színház tájékaról.

Kedvező előjelek az idei évadra.

Az első előadások

Néhány óra mulva felgördül a függöny az ujhelyi színpadon s felhangzanak a zenekarban a legfrissebb és legdivatosabb Lehár-keringők egy zsufolt ház tapsai között. Megérkezett már a fáradhatatlan, vidám színészcsapat, hogy néhány hétre felderítse a sok gazdasági csapástól elpetyhüdt szellemi életünket, felfrissítse Ujhely vérkeringését. Valóban ideje is, hogy egy kis könnyed szórakozásba fojtsuk a lelkekre ránehezedő nyomott hangulatunkat, hogy a szomorú valóság között esténként legalább a festett világ derűs csillogásából merítsünk egy kis életkedvet.

Ugy látszik, hogy a nagyközönség minden rétege erősen átérzi ezt a szükségletet; erre mutat, hogy az ideai színiévad szokatlanul kedvező auspiciumok között indul meg. A bérlet, mint halljuk, igen jól sikerült; a földszinti páholyok kettő kivételével mind bérlore találtak és sok emeleti páholyt is kibéreltek, nem különben a földszinti ülőhelyek bérlete is kielégítő. De a bérlet közönségen kívül is, úgy látszik, nagy színházjáró kedvvel néz a szezon elé Ujhely társadalmának minden rétege, ami nyilván látszik abból, hogy a mai megnyitó előadásra már pénteken elkelt minden jegy.

Ilyenformán, úgy látszik, most már igazán csak a szintársulaton áll, hogy ezt a kedvező hangulatot kifogástalan előadásokkal s változatos műsorral állandóan ébren tartsa. És ezidén joggal remélhetjük, hogy Mezey gárdájának ez sikerülni is fog. A társulat elsőrendű tagjai mind kipróbált, kitűnő erők, akik nem innen akarnak kiindulni a világot jelentő deszkák meghódítására, hanem már jelentős sikerre hivatkozhatnak. A társulat primadonnája, *Beleznay Margit*, volt ugyan már Ujhelyben s akkor is megnyerte a közönség tetszését, de az azóta eltelt pár év alatt olyan egy vonalban emelkedő művészi pályát futott be, hogy mostani működése elé a legnagyobb érdeklődéssel nézhetünk. *Szécsi Emma*, *Fekete Rózsi*, *Hidvégi Margit* stb. szintén hivatva vannak arra, hogy az ujhelyi közönség kedvenceivé legyenek. A férfiak közül *Nagy Imre* az ország egyik legjobb komikusa, ki legutóbb a budapesti Royal-orfeum elsőrangú tagja volt. Azonban semmiben sem enged neki *Sarkadi Gusztáv*, a társulat másik komikusa, aki nemcsak kiválóan ügyes és szeretetreméltó modoru titkár, hanem már eddig is több elsőrangú társulatnál nagy sikereket aratott komikus színész. Ezt különben már holnapi parádés szerepében megmutatja; a „Tatárjárás” délutáni előadásán ő fogja játszani *Wallersteint*, azt a szerepet, melyet a darab *pozzonyi* bemutatóján is ő kreált. *Radványi Dezső*, *Gömöry László*, *Oláh Ferenc* stb. szintén kitűnő erők, akikre bátran lehet rábízni a legnehezebb feladatokat is.

Az első napokon különben a

könnyed operett-múzsza dominál; holnap este az Evát ismétlik meg, hétfőn pedig zónaelőadásban a *János vitéz* kerül színre. Kedden mutatkozik be a drámai ensemble és pedig valószínűleg „A frankfurtiak” c. világszerte nagy sikert aratott vigjátékban. Az első hét műsorán szerepel még két kitűnő ujdonság; *Fall Leó* „Asszony-falója” az egyik, amelynek pompás muzsikájára méltán kíváncsi a Fall-kompozíciókért rajongó közönség, *Harsányi Zsolt* és *Vincze Zsigmond* „Limonádé ezredese” a másik, mely az idén a Király-színházban rendkívül meleg sikert aratott.

Egyelőre ennyit árulhatunk el a kezdődő szezon érdekességeiből, amelyek remélhetőleg s az eddigi jelek szerint az idén a közönségnek nagyobb érdeklődése mellett fognak lefolyni, mint az utóbbi lanyha szezonokban.

A Zemplén Naptára,

amely negyedszázadot meghaladó pályafutása utján immár 30-ik évfolyamába lép: vármegyénk közönségének e közkedvelt *kézikönyve* már kikerült sajtónk alól, most van kötés alatt és pár nap mulva a megrendelések sorrendjében küldjük széjjel. Már az eddigi megrendelések is azt bizonyítják, hogy a „Zemplén Naptára” évről-évre egy olyan közszükségletet póló kiadvány, mely pontos és ügyes összeállításával nélkülözhetetlen nemcsak minden közhivatalnál, de kereskedő házaknál s egyeseknél is, szóval mindazoknál, akik vármegyénkről valamit hitelesen megtudni akarnak. Főleg a „Hivatalos Rész” az, ami a naptárt nélkülözhetetlenné teszi a legszélesebb körben, mert a leghitelesebb adatok alapján található itt fel a vármegye teljes helységnévtárán, körjegyzőségek s járáások szerinti beosztásán kívül ugy a közigazgatási, mint az állami hivatalok, azok tisztviselői s az összes közintézetek, egyesületek, karok, testületek, társulatok, tanintézetek, ipartelepek, vállalatok stb. A naptár tartalmát főbb részeiben a következőkben ismertetjük: Naptári rész s a szükséges tudnivalók az 1913. évre vonatkozóan. 1913. (Uj évi vers). — *Móré Géza* vármegyei közigazgatási iktató jellem- és életrajza, dr. *Kossuth János* tollából. — Megemlékezés gróf *Hadik Béla* haláláról. — Győzelem. Elbeszélés, írta *Mok Ferenc*. — A méter. Humoros költemény *Polányi Lajostól*. — A sztrófkói iskola. — A csavargó. Beszély,

írta *Abonyi Gyula*. — Városunk fejlődése: I. a Szt.-Antal gyógyszerész, II. *Szegő Sándor* divatruháza. — A pataki asszonyok hőstette. — Az irodalmi részt kedélyes apró adomák zárják be. — A „Hivatalos Rész” azonos beosztású az előző évfolyambelivel, azzal a különbséggel, hogy a hol csak lehetett, igyekeztünk még bővebb értesítéseket adni s minden közhivatalt és intézményt felvettünk e rovat alá. Így már ebben a naptárunkban a vármegyénkben ujonnan megválasztott bizottsági tagok és legújabb felvett virilisták névsorát is leközlöttük. — A járáásoknak körjegyzőségek szerinti beosztásán és a vármegyei községeknek utolsó postája és táviró hivatalain kívül felvettük Sátoraljauhely város és vármegye területén naptárunk nyomtatásig használatban levő távbeszélő hálózat összes előfizetőinek pontosan összeállított névsorát. Végül az új bélyegilleték szabályzata szerinti készült skálátáblázatok és vasuti menetrenden kívül városunk és más távoli vidékek kereskedő világának hirdetései zárják be a vaskos kötetet, melynek első áttekintésére befogja látni a szíves olvasó, hogy e valóban hasznos és kitűnő tájékoztató *évkönyvet* nem nélkülözheti. A naptár — dacára a megráglult viszonyoknak — most is csak 1 koronába kerül, vidékre bérmentes küldéssel 1 kor. 10 fillér. Megrendelések kiadóhivatalunkhoz (Széchenyi-tér 9.) intézendők.

HIREK.

Női népipari munkások Ujhelyben. Hazánkban ujjában csodás lendületet vett a néppár. Különösen a Kalotaszegi varrottas ritkítja párját és egész légió már azoknak az alkotásoknak a száma, amelyeket a magyar nép csodás művészi ösztönei produkáltak. Mesés színharmóniával készülnek ezek a népipari termékek. Elárúsításukkal több szövetkezet foglalkozik és a néppár szociális jelentőségével mélyen belenyúl oly nagy fontosságú társadalmi problémákba is, a milyen a nép jólétének az emelése és az alkobolizmustól való elvonása. A napokban Komárom vármegyéből *Marcellházaról* több igen ügyes kezű asszony érkezik Ujhelyre, akik itt keresnek munkát, s a hölgyközönség rendelkezésére állanak. Felhívjuk Ujhely társadalmának uri asszonyait, hogy amennyiben otthonukat egy néhány speciális magyar népipari remekművel óhajtják gazdagítani, forduljanak lapunk kiadóhivatalához, a hol készséggel szolgálnak az ideérkező asszonyok címével, a kik minden a népipari szakma körébe vágó disz munkák, műtű készítéseket stb. elvállalásával a legmagasabb igényeket is kielégítik.

— **András-nap.** Családias melegséggel ünnepelte meg az ujhelyi városháza tisztviselői kara polgármesterének, *Farkas Andornak* mai nevenapját. Délelőtt tíz órakor a tisztviselők testületileg jelentek meg a polgármesternél, akit a városházi hivatalnoki kar nevében dr. *Kelner Győző* árvaszéki ülnök, h. polgármester nagyon meleg szavakban köszöntött fel. A polgármester szép beszédben köszöntötte meg a tisztviselőket figyelmes szeretetét, majd egy kis tiszóráira látta vendégül a tisztelgőket, amely igen kedélyes hangulatban a déli órákig tartott.

— Kiss Géza betegsége. Őszinte részvétellel értesülünk, hogy Kiss Géza ujhelyi pénzügyi titkár, a társadalom rokonszenves tagja súlyos betegen fekszik egy kolozsvári szanatóriumban, a hol családja a multkorában gyógyulás céljából elhelyezte. Kiss Géza egyik legszorgalmasabb, derék munkása az ujhelyi pénzügyigazgatóság tisztviselői karának esztendőkönyvét folytatott erős szellemi munkában roppant össze annyira, hogy nemrégiben fáradt idegekkel volt kénytelen szabadságra menni. Tegnap az a hír érkezett családjához, hogy Kiss Géza állapota hirtelen rosszabbodott. Ujhelyi ismerősei körében nagy részvétet keltett a beteg állapotáról érkezett jelentés.

— Megyebizottsági tagválasztás. Miután Füzesséry Gyulát két kerületben választották törvényhatósági bizottsági taggá, Lasztoméron és Pazdison, és ő ez utóbbi helyen történt megválasztását fogadta el, Dókus Gyula alispán a lasztoméri választókerületben ilymódon megüresedett tagsági helyre a választást elrendelte s arra határnapul f. évi dec. hó 4-ét tűzte ki. Elnöknek az alispán Szemere Géza vm. bizottsági tsgot, helyettes elnöknek pedig Fröhlich Gyula és Fejér Elemér bizottsági tagokat kérte fel.

— Az országos izr. autonómiai bizottság referense. Kitüntetés érte a helybeli statusquo anyahitközséget e héten. A zsidóság egységes szervezetére alakult autonómiai bizottság Némethy Bertalant választotta meg referensül, ami tekintve a nagy munkát és gondos, tapintatos körültekintést, továbbá azt, hogy az ország zsidóságának színe-java nagy érdeklődéssel tekint e bizottság munkálatai elé, bizony kitüntetés számba megy ugy a hitközségre, mint annak titkárára, Némethy Bertalanra.

— A Szabad Liceumból. A Szabad Liceumban holnap Sauermann József főgimnáziumi tanár tart előadást az emberi test szerkezetéről. 50 vetített kép kíséretében megismerjük az emberi test szerkezetét, összetételét s részeinek a felépítését. Az összes tudományok közt feltétlenül ez érdekel bennünket a legközvetlenebbül; ha észszerűen, okosan akarunk élni, mindenesetre ismernünk kell önmagunkat; ismernünk kell az ember alkátát, annak fejlődését és életnyilvánulásának jelenségeit. Felhívjuk a közönség figyelmét erre az érdekesnek ígérkező, tanulságos előadásra. Az előadás ideje d. u. 5 óra.

— A sárospataki főiskolai énekar folyó év december 14-ikén Beregszászban hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre az érdeklődők figyelmét ezuton is felhívja.

— A postások revolvere. Ismételtén előfordult, hogy a közigazgatási hatóságok a törvényhatóságoknak a fegyverviselésre vonatkozó szabályrendeleteire támaszkodva, a m. kir. posta alkalmazottaitól is, főként a postamesterektől azt kívánták, hogy a szolgálattevő közegek részére fegyverviselési engedélyt szerezzenek be. A posta és távirat igazgatóság most értesítette a postahivatalokat a belügyminiszter határozatáról, mely kimondja hogy a forgópisztoly a postaszolgálat körében éppen olyan felszerelési tárgy, mint aminő például a rendőr szolgálati pisztolya vagy a csendőr fegyvere. Ott tehát, ahol a közbiztonsági viszonyok indokolják, a postaalkalmazottak revolverrel való ellátását nem lehet fegyverviselési engedélyhez kötni.

— Footbalverseny. A mult vasárnap nem valami fényes eredményt alkalmaz a SAC.-nak még az idejében helyrehozni, illetve egy kicsit csöszösebb mérkőzéssel elfelejtetni. Holnap, vasárnap délután ugyanis a Kassai Magánalkalmazottak SE. jön ide s játszik bajnoki mérkőzést a SAC. pályán. Ez a kassai csapat nem valami erős, de elbizakodni azért nem szabad s teljes erővel kell azon

lenniök a SAC. játékosoknak, hogy jó eredményt érjenek el. A mérkőzés 2 órakor kezdődik, belépőjegyek ára mint rendesen.

— Ápolónői tanfolyam Ujhelyben. A magyarországi Vöröskereszt egyesület sátorajuhelyi fiókjának választmányára szerdán délután Dókus Gyula és Ambrózy Nándorné elnökléte alatt ülést tartott, melyen többek között elhatározták, hogy ápolónői tanfolyamot állítanak fel Ujhelyben. A közkórház igazgatósága erre vonatkozólag most a következő felhívást intézi a város hölgyközönségéhez:

Felhívás!

Egy régóta érzett hiányon kíván a közkórház igazgatósága segíteni.

Felkéri a város polgárságának nőtagjait, hogy a f. év dec. hó 4-én kezdődő és 4 hétig tartó ápolónői tanfolyamra a kórházi igazgatóságnál f. év december hó 4-ig jelentkezzenek.

A gyakorlati kiképzés reggel 6-tól 12-ig, az elméleti kiképzés délután 5-től 6-ig tart.

Az ilymódon kiképzett ápolónők erről bizonylatot kapnak és mint ilyenek kórházi és magánápolásra alkalmas esetekben állást, esetleges időleges keresetet nyerhetnek.

Kórházi igazgató főorvos.

— Köszönetnyilvánítás. A „Malbisch Arumim” gyermekfelruházó egyesület nevében hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség Deusch Mór urnak és b. családjának azért a szíveskedésükért, hogy a Deutsch Margitka k. a. és Braun Lajos ur megyezője alkalmából kibocsátott meghívóhoz egyesületünknek a vidéki meghívottakhoz intézett sürgönymegváltási kérelmét mellékelni szíveskedtek, amiből 28-10 korona gyűlt be az egyesület pénztárába. Köszönet érte a szíves adakozónak is. Egyben tisztelettel kéri az elnökség az egyesület tagjait, valamint más emberbarátokat is, hogy adandó alkalommal e szép példát követni szíveskedjenek. A szükséges nyomtatványokat szívesen bocsátja az elnökség rendelkezésére.

Köszönetét nyilvánítja továbbá Lipschitz Adolfné urnóknak, aki az egyesület gyámoltjai részére több darab ruhaneműt volt szívesen ajándékozni, valamint mindazoknak, akik kérésére új tagokul az egyesület kötelékébe lépni szíveskedtek. Ujabb tagsági nyilatkozatokat szívesen fogad az elnökség nevében Schweiger Ignác né egyesületi elnök. Rendes és pártoló tagsági díj évi egy korona. Aki egyszerűségekre legalább 20 korona adományt juttat az egyesületnek, az alapító tag.

— Vándor-bíróságok. Az új polgári perrendtartás életbeléptetésével, a jogkereső közönség nagy kényelmére, ugyszólván visszaállítják azt a régi rendet, a mikor országgló bírák működtek, s faluról városra járván, a helyszínen tettek igazságot. Az új rend szerint az egyes járásbírók területein több apróbb törvénykezési kerületet kell alakítani. Ezeknek a kerületeknek központját azután egy-két hetenkint, előre megállapított napokon és időben felkeresi egy-egy bíró s tárgyalási napot tart. Meghallgatja a panaszokat, kisebb ügyeket azonnal elintézi, rövid uton idézvé be a tárgyalásra a feleket. Hatáskörébe tartoznak a kisebb bűnügyek is s így például megszűnik az a képtelen állapot, hogy néha egy napi járóföldről fél falut be kell idézni két szomszéd kölcsönösen kétes becsülete miatt. A reform az államkassza bűnügyi átalányának is segítségére siet, mert így kevesebb pénz fog elveszni behajthatatlan tanudíjak és egyéb bűnügyi költségek címén. Most készülődnek országsszerte a reform végrehajtására; mint értesülünk a szerencsi kir. járásbírósg területén Tiszaluz és Gesztely községek vannak az új törvénykezési körök központjául kiszemelve.

— Letartóztatott kivándorlási ügynök. Az ország északi és északkeleti vármegyéiben titokban működő kivándorlási ügynökök közül ismét hurokra került egy. A szabolcs-kisvárdai csendőrséget a napokban értesítették, hogy ismeretlen kivándorlási ügynökök egy csomó embert ismét utlevél nélkül akarnak átcsesmpészni a határon. Egyik részüket Sopronon keresztül Bécsbe, másik részüket Oderbergen keresztül akarják továbbítani. A csendőrség erre nyomban táviratozott a közbeeső állomásokra és néhány óra múlva sikerült a budapesti rendőrségnek az utlevél nélkül kivándorolni készülő társaság tagjai közül Kis József ács, Csénáros János földműves nyirmadai lakosokat, továbbá Kovoján Ferenc és Karakó Lajos kékesi napszámosokat, valamint Aufer Mihály betoniparos és Hódos Ferenc földműves kisvárdai lakosokat felartóztatni. A vallatáskor kiderült, hogy mindannyiukat egy Schwartz Ignác nevű toronyospálcai illetőségű, régóta keresett veszedelmes kivándorlási ügynök csábította a kivándorlásra, aki hasonló vétségekért már többször volt büntetve. A csendőrség a kivándorló társaság másik részének a feltartóztatását is táviratban kérte. Schwartz Ignácot, ki a kivándorlók pénzének nagy részével megszökött. Zemplénvármegyében, a határhoz közel elfogták és letartóztatták.

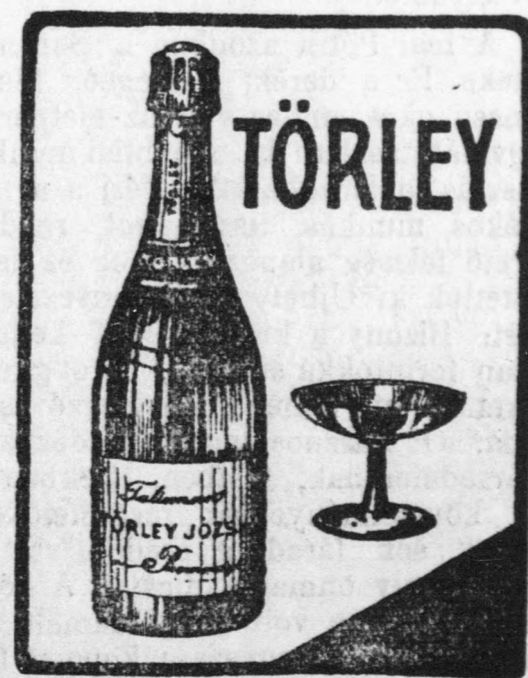
— A tél a legjobb orvos! A folyton változó életviszok nem csak új betegségeket hoztak létre, de még a régiakat is súlyosabbakká tették. Ma már alig van ember, aki köszvényben, csuszban, reumában és az ezen bajokat kísérő egyéb betegségekben és fájdalmakban ne szenvedjen. A modern orvosi tudomány felvilágosította a közönséget arról, hogy a betegségeket nemcsak a nyári fürdőkben kell és lehet gyógyítani, hanem a tartós, valódi gyógyulás elérésére a téli kurák még a nyári fürdőzésnél is alkalmasabbak. Ez az oka annak, hogy azok a fürdők, melyeket valóságos gyógyfürdő számba kell vennünk, nagy sulyt helyeznek a téli kúra bevezetésére és fentartására, mert télen a beteg kevesebb mozgást, szabadságot élvezhet, jobban le van fordítva és orvosához köteve és ezért nagyobb is a gyógyulás száma. Ez a cél lebegett a Nagyváradi mellett levő Félix-fürdő igazgatósága előtt is, amikor 10 évvel ezelőtt a téli kúrát bevezette és azóta azt népszerűvé és hasznossá tette. A gyógyhatású hőfürdők és meleg források használata nagyobb pihenést, kényelmet igényel, amire főként az őszi és téli idő alkalmas, amikor a gazda elvégezvén munkáját nyugodtabban foglalkozhatik betegséggel is. A tisztviselő, a katona és bármely más alkalmazott is könnyebben veheti igénybe, a Félix-fürdő ritkán használt gyógytényezőit, mert bármely fürdő használatával, kényelmes, jól fűtött szobákkal, zárt folyosókkal, jó magyaros kosztal együtt, szóval teljes uri ellátás fürdő használatával együtt hetenként csupán 56 koronába kerül, tehát jóval olcsóbb mint a mennyibe például a nyári gyógyulás kerülne. A szenvedő beteg bizonyára szívesen értesül arról, hogy a Félix-fürdő idején téli kúra ideje megkezdődött és a sokféle betegségben szenvedő nemcsak csodáshatású források, de kellemes otthon, kitűnő orvosi felügyelet és magyar vendégszeretet várják.

— A gyermek egészsége a legfőbb családi kincs. Ha a gyermek a Zoltán-féle csukamájolajjal táplálkozik, nincs baj, mert a betegségekkel szemben ellentálló, edzett lesz. Az angol gyermekhalandóság azért sokkal alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek a hidegebb évszak alatt ne fogyasztanának csukamájolajat, s e célra nincs kiválóbb a Zoltán-félenél, mely kapható 2 koronáért Zoltán B. gyógytárában Bpest és a gyógyszertárakban.

IRODALOM.

Mikszáth-Almanach 1913-ra. Az utolsó néhány esztendő csodálatos fellendülést hozott a magyar irodalomban. Regényeink, novelláink, szindarabjaink meghódították a külföldet is, a magyar írók bevették azokat a megostromolhatatlannak látszó bástyafalakat, amelyeken túl a világsiker vár reájuk és ma már talán egyetlen nemzet irodalma sem veheti fel a versenyt a magyar novella-irodalommal. Legkiváltképpen az elbeszélő irodalmunk virágzott fel az utóbbi években és ez frissességével, üdőségével, a pihent fantázia művészi alkotó erejével indult el hódító útjára. Igazi irodalmi kincsek teremtett itt néhány esztendő alatt, kész, befejezett műremek, amelyeknek formai művészsége csiszolt, mint a briliáns és tűzők meleg sugárzó, akárcsak a legnemesebb drágakő. A Mikszáth-Almanach ez irodalmi kincsekből kiválogatta a legszebbeket és legértékesebbeket és ez idén ezekkel kedveskedik híveinek. A magyar novella-irodalom huszonöt kis remekével, huszonöt magyar író legszebb novellájával kopogtat ebben az esztendőben. A szerkesztőség felhívta legnépszerűbb és legértékesebb íróinkat, hogy válasszák ki azokat a novellákat, amelyek ők maguk is a legsikerültebbnek tartanak és amelyek legerőteljesebben fejezik ki az író egész egyéniségét. És ezekből az elbeszélésekből állította össze Herczeg Ferenc, a szerkesztő, ezt az irodalmi kincses ládát, az ezidei „Mikszáth-Almanach”-ot, amely az új magyar novella-irodalom legszebb műveit foglalja magában. Mai tárca rovatunkban Herczeg Ferenc pompás előszavát közöljük.

Az ezredik Kakas. Az idején karácsony kétszeresen ünnepe lesz Magyarország legszebb, legnépszerűbb, művészeti és irodalmi tartalomban leg gazdagabb élelapijának, a Kakas Mártonnak. December 22-én jelenik meg ugyanis megindítása óta az ezredik száma. Ez az ezredik Kakas Márton a magyar politikai, irodalmi és művészeti közélet legnagyobb neveivel, a tartalmában olyan terjedelemben jelenik meg, amilyenben magyar élelapi még soha. Lesz benne a többek között egy teljes, illusztrált humoros regény és külön művészi mellékletül egy nagy disszel kiállított szalonnatár. A jubileum alkalmából a Kakas Márton elsőrangú magyar művészeknek díszesen keretezett tíz eredeti rajzát és elsőrangú írók műveiből összeállított tízenkét: egyenként huszonöt kötetes könyvtárt, összesen tehát háromszáz kötet könyvet sorsol ki előfizetői között. A sorsolásban, amely 1913. év január 8-án lesz, résztvesznek és a jubiláris számot is megkapják mindazok, akik legkésőbb 1913. január 6-ig legalább egy negyedévre a 3 korona előfizetési díjat a Kakas Márton kiadóhivatalának, Budapest, VIII. ker. József-körút 5 szám beküldik.

Felölő szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.
Laptulajdonos: Ehlert Gyula.

Grand HOTEL ESPLANADE Nagy BUDAPEST, SZÁLLODA III., ZSIGMOND-UTCZA 38-40.

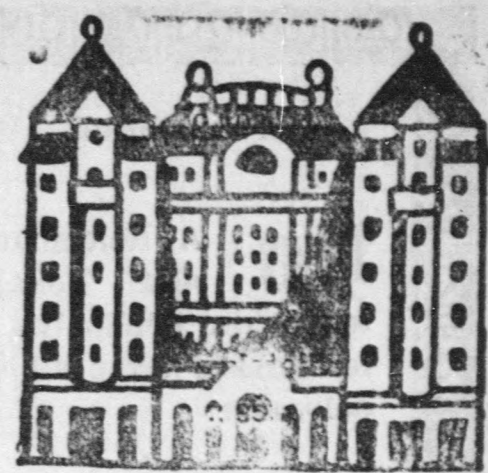
a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi légfűtés, minden szobában hideg-, melegvíz, villanyvilágítás, Liftek, külön olvasó, társalgó, író-szobák stb.

Előrangú étterem és kávéház. Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak. Uri és női fodrász a házban.

Szives pártfogást kér **PALLAI MIKSA,** igazgató-tulajdonos.

22346/1912. szám.

Zemplén vármegye alispánjától.

TARGY: A vármegye 1913., 1914. és 1915. évi könyvkötő szükségletének biztosítása.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 1912. évi 762/17082. kgy. számú határozata értelmében az 1913., 1914. és 1915. évekre szükséges összes könyvkötő munkák elkészítését biztosítani óhajtván, felhívom az érdeklődőket, hogy ez iránti zárt ajánlataikat az ajánlati ár 10%-ának megfelelő készpénznek, vagy erre alkalmas értékpapirnak, mint bánatpénznek a sátoraljaujhelyi m. kir. adóhivatalba történt befizetéséről szóló letéti nyugta csatolása mellett folyó évi december hó 10-ik napjának déli 12 órájáig a közg. iktatóba annál is inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az ajánlatban kiteendő mennyiért kötetnek az iktató, mutató, irattári, kiadói, sorkönyv, postakönyvek, előadói könyvek, határidőnapló, az Országos törvénytar könyvei, Magyarországi rendeletek tára, Belügyi Közlöny, Vármegyei Hivatalos Lap stb. könyvek fél-, egész vászon, fél-, egész bőr stb. kötésben.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Ajánlattevők az ipari cikkeket magyar ipar révén tartoznak beszerezni s e kötelezettségük teljesítése tekintetében alávetik magukat egy a szállítást kiíró törvényhatóságnak, mint a m. kir. kereskedelemügyi miniszter szakközegei ellenőrzésének s a szükséges adatokat rendelkezésükre bocsátják.

A hazai származásra néve elvállalt kötelezettség egyike vagy másika alól felmentést a belügyminiszter ur a kereskedelemügyi miniszter ur hozzájárulásával adhat, ilyenek hiányában az elvállalt kötelezettség áthágása esetén a törvényhatóság, illetve képviselője választásától függ, hogy a vállalkozó előzetes értesítése mellett a szerződést bírói közbenjárás nélkül felbontsa s terhére és veszélyére a munkálatot más helyen biztosítsa, vagy bizonyos kötbér befizetését és e mellett a szerződés teljesítését követelje.

E kötelezettségek kijátszása vagy beigazolt visszaélés esetén a vállalkozót belügyminiszter ur a törvényhatósági szállítástól véglegesen vagy bizonyos időre kizárhatja.

A rendelések a számla beérkezése után a vármegye alispánjának utalványára a sátoraljaujhelyi m. kir. adóhivatal által fizetnek ki.

A beérkező ajánlatok 1912. évi december hó 10. napján déli 12 órakor bizottságilag történt felbontása és elbírálása után a törvényhatósági bizottság folyó 1912. évi december hóban tartandó közgyűlésén fognak elfogadtatni.

A törvényhat. bizottság fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg az ajánlatok mellőzésével a munkálat teljesítésével bárkit megbizhasson.

Egyebekben a Közzsállítási Szabályrendelet irányadó.

Jelen árlejtési hirdetményt a Vármegyei Hivatalos Lap-ban és a Sátoraljaujhelyben megjelenő „Zemplén“-ben, „Felsőmagyarországi Hírlap“-ban és „Sátoraljaujhely“-ben közzéteszem.

Sátoraljaujhely, 1912. évi november 25.

Dókus Gyula,
alispán.

R*WOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselet:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad. túlhevített gőzű LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-500 lóerőig
Bármely gyártóval legelőnyösebb üzemi

Nagy butor-, szőnyeg- és függöny-raktár.

WINDT JAKAB és LAJOS

BUTORKERESKEDÉSE és ZONGORATERME
Sátoraljaujhely. Kazinczy-utca 3. szám.

Nagy raktár: háló-, ebédlő- és szalon szobákból,
tölgy, kőris, dió, bükk, mahagoni és palisander fából készült
fényezett faminőségekben.

Egyedüli elárusítója a „Slavonia“ keményfa butorgyár készítményeinek.
Vas- és rézbutor legjobb kivitelben.

KÉPEK, GYERMEKKOCSIK
FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, SZŐNYEGEK,
Mindennemű szőnyegek készítését bármely színben és nagyságban
olcsón elvállalom.

Saját műhelyünkben minden e szakba vágó munkák
gyorsan s pontosan készíttetnek rajz és méret szerint is.

Vevő kívánságára egy helyben mint vidéken
bármikor is díjtalanul szívesen megjelenek.

Vdiéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.
Állandóan raktáron tartunk:
Három rétü lószőr madraczot, egy ágyba való 50 korona.
„ „ affrik „ „ „ „ 15 „

Elsőrendű zongorák gyári raktára.
Egy használt fordítható tekeasztal jó állapotban jutányos áron eladó.

Legolcsóbb butorbevásárlási forrás.

KÖHÖGÉS

e kedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle **cukorkáknál!**
pemetefü-

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 dohoz 60 fill. Nagy dohoz 1 kor.
Mindenütt kapható.

Bérbeadó lakás.

A Csalogány-utca 21. szám alatt lévő, a Központi Takarékpénztár tulajdonát képező egy négy szobás lakás fürdőszobával és mellékhelyiségekkel **azonnal bérbeadó.**

Értekezhetni lehet a Központi Takarékpénztárnál.

Kleinmann és Klein

tölgy-, szerszámfa és mindenféle fenyő épületfák és deszkák raktára
Sátoraljaujhely, Deák-utca 51. sz.
Telefon szám: 139.

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:

Kapu oszlopok . . . 3 koronától 6 koronáig.
Kerítés oszlopok . . . 90 fillértől 2 kor. 50 fillérig.

Ajánlunk kerékyártóknak **szerszámfákat, keréktalpak és küllőket; nyírfa és bükkfa rudakat.**

Elvállalom minden e szakmába vágó munkát, ugymint **hástetők teljes elkészítését** bármely fedéssel; továbbá készítünk **padlózásokat, fakamarákat, kerítéseket és kapukat.**

50 koronán felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

KLEINMANN és KLEIN.

4313/1912. szám.

Zemplén vármegye közig. bizottságától.

Tárgy: A Reichmann Armin-féle kőbánya rt. által, Tokaj község határban létesítendő drótkötélpálya céljaira szükséges földterületekre nézve a kisajátítási pót eljárás engedélyezése.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 74280/III. szám alatt a fenti tárgyban kelt intézkedéssel a kisajátítási pót eljárás megtartását az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és 40. §§-ai értelmében elrendelvé, a kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányát f. évi november hó 27. napjától folyó évi december hó 11. napjáig 15 napi közszemlére Tokaj nagyközség házában kitétetni rendelem s e végett a kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányát a tokaji járás főszolgabírójának kiadom.

A kisajátítási pót eljárás határidejéül az 1912. évi december hó 12. (tizenkettő) napjának d. e. 1/2 10 óráját Tokaj nagyközség házához és onnan a helyszínére kitétem.

A kisajátítási pót eljárás fogantatása céljából Thuránszky László várm. főjegyző, közig. bizotts. tag elnöke alatt dr. Szirmay István t. főügyész, közig. biz. tag, Hönsch Dezső nyug. műszaki főtanácsos, tvh. biz. tag és Lehoczky Ödön várm. irodatiszt biz. jegyzőből álló bizottságot kiküldöm.

A tokaji járás főszolgabíróját felhívom, hogy ezen pót eljárás jelenjen meg és hogy a kisajátítási terv és összeírásnak közszemlére történt kitételét és ennek kihirdetését igazoló községi bizonylatot, nemkülönben az érdekelteknek kézbesített hirdetmények vétiveit a pót eljárás alkalmával az eljárás vezetésével megbízott bizottsági elnöknek mutassa be.

Az érdekelteket figyelmeztetem, hogy a kisajátítási terv és összeírás elleni esetleges észrevételeiket a pót eljárás határidőig írásban, vagy a pót eljárás során szóbelileg adhatják elő és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Jelen hirdetményt a törvény 34. §-a értelmében a „Budapesti Közlöny”-ben egy ízben és a „Zemplén” című hírlapban három ízben közzététetni rendelem.

Miről Thuránszky László várm. főjegyző biz. elnök, dr. Szirmay István t. főügyész és Hönsch Dezső ny. műszaki főtanácsos biz. tagokat, a kisajátítási terv és összeírás 2—2 példányának kiadásával a tokaji járás főszolgabíróját, ennek útján Tokaj nagyközség előljáróságát, a Reichmann Armin-féle kőbánya részv. társaságot, a kisajátítási pót összeírásban felsorolt összes érdekelteket és végül a többi iratok kiadásával Lehoczky Ödön bizottsági jegyzőt értesitem.

Sátoraljaujhely, 1912. november 19.

Dókus Gyula

alispán,
mint a közig. biz. h. elnöke.

Fajtiszta Ripária Portális

(GLOIRE DE MONTPELIER.)

I. osztályu sima vesszők 45 cméter hosszban 16 K., 120 cm. hosszban 48 K. ezrenként.
II. osztályu 45 cm. hosszban 6 K. **KÉSZLET EGYMILLIÓ.** Gyökeres I. osztályu Ripária Portális egy- vagy két éves 30 koronáért ezrenként kapható * * * * *

Schneider C. uradalmi intézőnél, Zemeskenéz.

Épületek, bútorok és termények

tűzkár elleni biztosítását,

továbbá

élet- és járadék biztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl az

Első Magyar Általános Biztosító Társ.

kerületi ügynöksége

Sátoraljaujhely, a Zemplén kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbizottunkat küldjük ki.

Szőlőbirtokosok!

Berlandieri x Riparia Teleki

a jelenkor legjobb alanyvesszője

Mielőtt szükségletét

amerikai vesszők és oltványokban

beszerzi, kérje nagy képes

árjegyzékünket

a melyet mindenkinek ingyen

és bérmentve küldünk meg.

TELEKI ZSIGMOND

szőlőtelep kezelője Villány.

LEGUJABB SZERKEZETŰ CZIMBÁLMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyármányából

állandó bizományi raktár

van

Sátoraljaujhelyben

== Rákóczi-utca 24. sz. alatt. ==

Igen kedvező részletfizetési módokat.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Már pár nap mulva megjelenik

az 1913. évre szóló

ZEMPLEN NAPTÁRA

mely az egész vármegye területén közkezen forgó nélkülözhetlen kézikönyv.

Ára 1 korona.

PFEIFFER SÁNDOR

építész-építőmester

Sátoraljaújhely.

Iroda és telep:

Árpád-utca 19. szám. Saját ház.

Elvállal: mindennemű épületek tervezését és felépítését, építkezések művezetését és leszámolását, **tűzbiztos** gipsz és vasbeton menyezetek készítését, minden néven nevezendő **vasbeton szerkezetek statikai számítását és azok kivitelét**; cement, granittó-teraszó, keramit, aszbeszt, aszfalt, stb. burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és portland cement, homlokzat kőpor, gipsz, aszfalt, szigetelő-lemez és kátrány termékekben.

Compagnie Generale Transatlantique.

Francozia hajóvonal

Rendes közvetlen gyorshajójáratok

Havre-Newyork

és

Kanadába

Basel (Schweiz) és Párison át.

Iroda: Budapest, VII. Baross-tér 15

Sürgőnycim: Transat Budapest.

Szegő Sándor

divatáruházában

a

karácsonyi nagy vásár

holnap, decz. elsején kezdődik.

Eladó szőlő.

Szabad kézből eladó egy csaknem két magyar hold kiterjedésű, a városhoz közel fekvő, kifogástalanul művelt szőlő.

Cím a kiadóhivatalban.

Millió

euber használja

Köhögés

rekedtség, elnyájkásodás, hurut, köszvény és számarköhögés ellen,

a **Kaiser-féle Mell-Caramellát**

a „Három Fenyő” védjeggyel.

6100 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és privát egyénektől tanúsítja a biztos eredményt.

Egy csomag ára 20 és 40 f.

Egy doboz 60 fillér.

Kapható: Éhler Gyula és Widder Gyula gyógyszerárakban s Hrabéczy Kálmán drogériájában, Sátoraljaújhely.

Bérbeadó lakás.

A Főutca közepén 2 utcái szoba egyik erkélyes, zárt folyosóval és konyhával azonnal bérbeadó. Értekezhetni

özv. Kellner Józsefnél,

esetleg a házmesterrel.

A VILÁG-LEGJOBB

Az angol király
szállítója.
Különlegesség:
„Kingdom-Blend“
Five o'clock-Tea S. M.
Öfelsége az angol király
szállítója.

U.K. TEA
„U. K.“-TEA

A walesi herceg
szállítója.
„U. K.“-TEA
a legkiadósabb és legzama-
tosabb.

Főraktár: **Vilkovszky Kálmán, Grosz Soma, Bilanovits P.**
és Társa és Tóth Lajos kereskedéseikben.

Strom Testvérek

hatóságilag engedélyezett
villamossági felszerelések vállalata
Sátoraljauhely, Kossuth Lajos-utca 26. sz.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
Sátoraljauhelyben, Kossuth Lajos-utca 26. sz. a. egy

villamossági berendezési vállalatot
nyitottunk.

Elvállalunk villamvilágítási beren-
dezéseket, villamcsengők, házi tele-
fonok és villamhárítók felszerelését
és jó karban tartását, ugy helyben,
mint vidéken is.

Női szabászati felső szakiskola.

Tisztelettel értesitem az érdeklődő közönséget, miszerint
minden lépést megteszek, hogy a miniszteriumtól angol és
francia szabászati szakiskolámnak felső szakiskolai minősítést
nyerhessek. Kérem tehát azokat, akik beiratkozni akarnak,
tegyék azt mielőbb, hogy az első vizsgán már részt vehessenek.
Azonkívül arról is értesíteni kívánom az intelligens pub-
likumot, hogy iskolámat többek kívánságára szalonnal kötöt-
tem egybe, csakis kifogástalan munkát igénylő hölgyek részére,
amennyiben csak tökéletes munkaerőket fogok szalonomban
alkalmazni.

Szabók, varrónók, a legkomplikáltabb angol és fran-
czia szabásmintákat megkaphatják szakiskolámban.

Tisztelettel **Czehlár Jánosné**

angol és francia szabászati szaktanárnő
Sátoraljauhely, Justus-utca 15. sz.

Fagyos testrészek és fagydaganatok

gyökeres gyógyítására a legbiztosabb
gyógyszer a

„Szt.-Antal“ fagykenőcs

mely néhány bekenés után már gyökeresen
gyógyítja a fagyásokozta daganatot és
fájdalmakat.

Egy tégely ára 1 korona.

Valódi Chinai Thea

Melange és Meriacotta keverék, kiválóan
finom, aromatikusan zamatos thea.

Egy bádoggal dobozzal . . . 40 fillér.

Kimérve, egy dekagramm 30 fillér.

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszerertárban

Sátoraljauhely, Széchényi-tér

Wilhelm Henrik utóda
Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és függöny áruház.
SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-
szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, má-
hagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmi-na, Tilim és hollandi szőnyegek
nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és méretben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne-femme, vittáge

Dupla ágyterítők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó
munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálók.